

**VERSLAG VAN HET ONDERWIJSDEEL (DE PUNTEN 1 t/m 8) VAN DE EU
- ONDERWIJS / JEUGD RAAD 29 NOVEMBER 2001 TE BRUSSEL T.B.V. DE
TWEDE KAMER DER STATEN - GENERAAL**

1. Vaststelling van de agenda

Geen opmerkingen.

2. Eventuele A - punten

De A - punten werden naar de middag (Jeugd - deel) verschoven.

3. Bevorderen van taaldiversiteit en het leren van talen

De resolutie over het bevorderen van taaldiversiteit en het leren van talen werd zonder verdere discussie goedgekeurd. Zodra de officieel vastgestelde tekst beschikbaar is, zal ik u deze toesturen.

4. Het onderwijsaspect in de concept-werkgelegenheidsrichtsnoeren 2002

Het conceptadvies werd zonder verdere discussie goedgekeurd. Zodra de officieel vastgestelde tekst beschikbaar is, zal ik u deze toesturen.

5. Instelling van een Europese onderwijsruimte met betrekking tot een Leven Lang Leren

De Commissie presenteerde de op 21 november jl. vastgestelde mededeling over de totstandbrenging van een Europese ruimte voor onderwijs en levenslang leren, doc. COM/2001/678, die ik hierbij meestuur.

Met deze mededeling wil de Commissie een bijdrage leveren aan de realisatie van een Europese ruimte voor levenslang leren, waar mensen de mogelijkheid krijgen zich vrij tussen leersituaties, arbeidsplaatsen en landen te bewegen en hen daarbij in staat te stellen om zoveel mogelijk gebruik te maken van hun kennis en competenties.

In de mededeling worden door de Commissie een aantal bouwstenen aangeleverd om dit doel dichterbij te brengen. Deze zijn:

- het waarderen van leren;
- informatie en begeleiding;
- investeren van tijd en geld in leren;
- burgers en onderwijsmogelijkheden dichterbij elkaar brengen;
- basisvaardigheden;
- innovatieve leermethoden.

De lidstaten en de Commissie worden, ieder binnen hun bevoegdheden, opgeroepen deze doelstellingen te verwezenlijken. Het is hierbij nadrukkelijk niet de bedoeling om bestaande wet- en regelgeving in de lidstaten te harmoniseren. Transparantie en vertrouwen in elkaars onderwijssystemen staan voorop. Het gedetailleerde werkprogramma, dat de ministers thans ontwerpen voor de Europese Raad in Barcelona, zie agendapunt 6 hierna, zal voor de uitvoering een van de belangrijkste instrumenten zijn. De samenwerking zal plaats vinden volgens de open coördinatie

methode. De voortgang zal worden gemeten met een beperkt aantal indicatoren.

6. Voorbereiding van een gedetailleerd werkprogramma ter voorbereiding van de Europese Raad te Barcelona (maart 2002)

De Raadsconclusies over de follow-up van het doelstellingenrapport en de Annex hiervan werden goedgekeurd. Het betreft in feite een tussenstand in de rapportage/ werkprogramma van de ministers en Commissie ten behoeve van de Europese raad in Barcelona. Zodra de officieel vastgestelde tekst beschikbaar is, zal ik u deze toesturen.

De Commissie vroeg de lidstaten vervolgens aan te geven waar huns inziens de komende periode het accent op moest worden gelegd om dit werkprogramma nader in te vullen. Zelf vond de Commissie dat het belangrijk was, dat

- er van een gezamenlijke uitvoering door Raad en Commissie van het werkprogramma sprake zal zijn,
- het stuk voor Barcelona verder dient te reiken dan een werkprogramma voor tien jaar,
- er meer coherentie nodig is tussen alle verschillende initiatieven,
- er meer voortgang moet worden geboekt met de open coördinatiemethode.

De lidstaten drongen in hun interventies vooral aan op concretisering van het werkprogramma en op het belang dat het werkprogramma zijn politiek-strategische karakter voor het Europese onderwijsbeleid blijft behouden.

Een aantal lidstaten pleitten voor een flexibele omgang met de open coördinatie methode: kwantitatieve indicatoren moeten niet dwingend worden, men moet niet doorschieten in 'boekhouderswerk'. Sommigen van deze ministers vonden dat het zwaartepunt dient te liggen bij de uitwisseling van best practices, mede omdat daarmee de meerwaarde voor de Europese burger, met name de Europese jongere, zichtbaar blijft. Een groot aantal landen, waaronder Nederland, was van mening dat het belangrijk is om nu snel met een beperkt aantal indicatoren aan de slag te gaan en niet omwille van volledigheid kostbare tijd te verliezen. De gekozen indicatoren zouden duidelijk vergelijkbaar en politiek relevant moeten zijn.

Nederland stelde in zijn bijdrage aan het debat de volgende punten centraal:

- Het Lissabon proces op het terrein van onderwijs dient versneld en verdiept te worden. Daarom is er nu een gezaghebbend document van de Onderwijsraad voor de Europese Raad van Barcelona nodig.
- Alle 13 doelstellingen zijn belangrijk, maar leidt het streven naar volledigheid niet tot een te grote vertraging? Nederland pleitte voor focusering en prioritisering.
- Is er geen 'Bologna-proces' voor het beroepsonderwijs nodig? Niet gericht op invoering van een Bachelor/ Master stelsel, maar op vergelijkbaarheid van kwalificatieniveaus in het beroepsonderwijs?
- De Onderwijssector zou zich meer moeten openstellen voor andere beleidsterreinen: de arbeidsmarkt, de multiculturele samenleving, het vernieuwen van economische structuren. En in relatie daarmee: Onderwijs wordt door steeds meer regeringen niet langer gezien als louter een hoge kostenpost, maar veeleer als een investeringspost.

7. Samenwerking met derde landen op het terrein van het hoger onderwijs (HO)

De Commissie gaf aan met de Mededeling over een nauwere samenwerking met derde landen op hoger onderwijsgebied een discussie te willen opstarten over de plaats van Europa in de wereld. Centraal staat daarbij voor haar onder meer de vraag hoe studenten en wetenschappers uit derde landen naar Europa aan te trekken. Een Europese Mastersgraad zou in haar ogen een duidelijke meerwaarde hebben voor het Europese universitaire aanbod richting derde landen. Er is een coherent kader nodig voor de openstelling van de Europese kenniswereld voor derde landen. Verder gaf de Commissie aan, dat ze het voornemen heeft om naar aanleiding van de gebeurtenissen op 11 september het TEMPUS programma (het samenwerkingsprogramma van de EU op het terrein van het Hoger Onderwijs naar de niet - kandidaat lidstaten van de EU) uit te breiden naar de MEDA (Middellandse Zee) landen.

In hun reacties onderstreepte een meerderheid van de lidstaten de relatie tussen dit initiatief met het Bologna - proces. Nu het Bologna proces eerste successen vertoonde, was Europa naar buiten toe beter voorbereid op samenwerking. Verschillende ministers waarschuwden echter voor doublures met bilaterale activiteiten van de lidstaten: inspanningen van de Unie zouden vooral complementair van aard moeten zijn.

Het door de Commissie voorgestelde pilot project gericht op Latijns-Amerika kon op voldoende steun rekenen. Spanje maakte duidelijk onder zijn voorzitterschap aan de samenwerking met Latijns-Amerika en het Caribisch gebied prioriteit te willen geven. Einddoel zou een gezamenlijke onderwijsruimte EU-LAC moeten zijn, waarin het bijvoorbeeld mogelijk is studiepunten mee te nemen.

Nederland wees ook op de noodzakelijke complementariteit van Europese en nationale inspanningen. Een meerwaarde ten opzichte van bilaterale inspanningen zou bereikt kunnen worden door gebruikmaking van de in het ERASMUS programma ontwikkelde instrumenten als mobiliteitsmaatregelen en multilaterale universitaire samenwerking. Nederland benadrukte, dat het haar niet ging om het afsluiten van meer culturele overeenkomsten. Samenwerking zou gericht moeten zijn op landen waarmee op gelijkwaardige wijze kan worden samengewerkt: niet alleen de OECD-landen, maar ook China, Taiwan, Zuid Oost Azië, Zuidelijk Afrika en Latijns-Amerika.

Tenslotte pleitte ook Nederland - in het licht van de gebeurtenissen van 11 september - ervoor om in de samenwerking met derde landen aandacht te geven aan de rol die onderwijs kan spelen bij het kweken van begrip voor elkaars culturen en het uitbannen van rassenhaat. Het deed hierbij het voorstel om in het MEDA-programma een TEMPUS-component in te bouwen.

Sommige landen maakten van de gelegenheid gebruik om de WTO/GATS onderhandelingen op het terrein van onderwijs aan te snijden. Hier bleken grote tegenstellingen tussen de lidstaten te bestaan: enkele landen spraken zich ronduit tegen het verkopen van kennis als een product uit. Andere landen daarentegen waren zonder meer

voor een open markt voor Hoger Onderwijs en spraken van grote kansen voor de EU - lidstaten op dit terrein.

8. Europees jaar voor opvoeding door sport: 2004

De Commissie gaf de Raad een korte toelichting bij het voorstel voor een Besluit van EP en Raad tot instelling van een Europees jaar van opvoeding door sport 2004. Met het Besluit zouden drie doelstellingen moeten worden nagestreefd:

- onderwijsinstellingen en sportorganisaties ontvankelijk maken voor samenwerking,
- de waarden van sport toepassen bij de ontwikkeling van educatieve basisvaardigheden,
- aandacht besteden aan onderwijsproblemen voor jonge sporters.

Over het voorstel werd geen debat gevoerd.

9 Diversen

Spanje bedankte het Belgische voorzitterschap en gaf aan, dat Spanje ernaar streefde in Barcelona een aparte, vijfde pijler voor onderwijs in het Lissabon - proces op te nemen. In deze onderwijspijler zou, naast de Lissabon doelstellingen, de doelstelling 'versterking van de Europese samenwerking in de beroepsopleiding' vooral van speciaal belang zijn.